

Opfølgning på medarbejder evaluering af forsøgsordning vedrørende vasketøj

Som et led i evaluering af forsøgsordningen vedrørende vasketøj, er der gennemført et fokusgruppeinterview med to repræsentanter for teamledere og tre repræsentanter for medarbejdere fra de afdelinger i Varde Kommune, der har været omfattet/berørt af ordningen.

Nærværende notat er en opfølgning på dette interview.

Uddybende omkring metode og indhold i fokusgruppeinterviewet kan fås i dokument 6090-13 ”Spørgeguide til medarbejdere – evaluering af forsøgsordning vedrørende vasketøj - 2012-2013”.

Indhold i fokusgruppeinterviewet:

1. Hvilke opgaver er forbundet med vaskeordning generelt (side 2)
2. Hvad er de væsentligste forhold i vaskeordning generelt (side 3)
3. Hvordan er forsøgsordningen i forhold til de væsentligste forhold (side 4)

Ad 1 - Hvilke opgaver er forbundet med vaskeordning generelt

Borgere kan visiteres til tøjvask, hvis de opfylder betingelserne herfor. Der er en lang række opgaver forbundet med tøjvask. Selve vasken er kun en lille del. De omkringliggende opgaver er skitseret nedenfor.

Før vasken

Inden ”vaskemaskinen” startes er der følgende særlige opgaver.

- Sortering
  - Der er flere former for vask (yndlingstøj, fin vask, hængetørring, mv.).
  - Der må være 5-8 kg, så det skal vurderes, hvilket tøj, som skal med, hvis der er mere end det.
- Pakning (til afhentning)
  - Når borgeren er med i forsøgsordningen, skal tøjet puttes i sækken som afhentes af leverandøren.
- Starte vaskemaskinen (hvis det er det eneste borgeren har fået bevilget)

Efter vasken

Efter vasken er der også en række afledte opgaver.

- Tørring
  - I den traditionelle ordning kan tørringen foregå på forskellig vis.
  - I forsøgsordningen har det kun været muligt at få sit tøj tørretumblet. Der er dog mulighed for (efterfølgende) at bestille skabs-/hængetørring som tillægsydelse.
- Sammenlægning
  - Eventuelt på ny efter modtagelse fra ekstern leverandør, hvis pladsen kræver særlig sammenlægning
- Lægge på plads

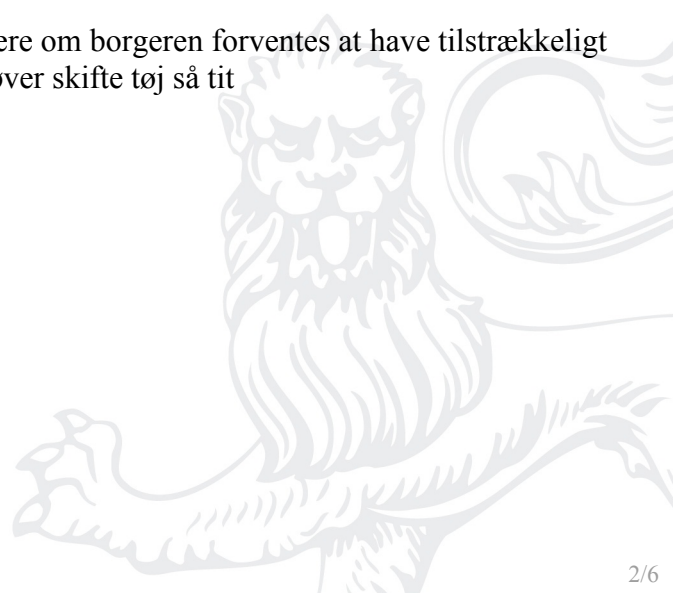
Hvis borgeren er med i forsøgsordningen bortfalder disse opgaver som udgangspunkt. Hvis de udføres af hjemmeplejen alligevel er det som ”kan-service”.

Kan-services uden for bevilling

Selv om der foreligger en bevilling på tøjvask, kan personalet nogle gange føle, at det er nødvendigt til at yde en service, som faktisk ligger uden for bevillingen. Dette gælder uanset om borgeren har den traditionelle ordning eller forsøgsordningen.

Eksempler på kan-services:

- Ekstra vask
  - Håndtering af vådt og urent tøj/sengelinned/dyne og pude i ”utide”
  - Borgeren ikke har mere rent tøj
- Vurdering/kontrol af tøjmengden, for at vurdere om borgeren forventes at have tilstrækkeligt med tøj, eller for at vurdere om borgeren behøver skifte tøj så tit

Ad 2 - Hvad er de væsentligste forhold i vaskeordning generelt

Deltagerne kom igennem en proces frem til de tre forhold, som er væsentligst at tilgodeses i forbindelse med vaskeordning – helt generelt. De tre forhold er:

- selvhjulpenhed
- kadence af tøjvask
- borgerens tilstand

Ved at have fokus på disse tre elementer får man den bedste vaskeordning. En ordning, der både tilgodeser borgerens behov (bevillingen), har betydning for antallet af ekstra-opgaver, og har afledte positive synergieffekter på andre områder.

Ad 3 - Hvordan er forsøgsordningen i forhold til de væsentligste forhold

Overordnet

Generelt mener deltagerne, at forsøgsordningen er et godt alternativ til den traditionelle ordning for en række borgere. Eksempelvis kan forsøgsordningen benyttes af borgere uden vaskemaskine i egen bolig og af borgere, der selv kan sortere og lægge på plads.

De svagere borgere har ofte brug for mere end selve tøjvasken, og der er den traditionelle løsning den bedste idet hjemmeplejen i disse tilfælde ofte er i hjemmet i anden sammenhæng alligevel.

Deltagerne vurderer, at de svagere borgere vil have stor glæde af at deltage i opgaven med tøjvask. Enten ved direkte at blive guidet eller ved at have hjælpeværktøjer til stede (vejledninger, gribetang, mv.). Det giver dem en øget fornemmelse af selvhjulpethed, som understøtter tankerne bag hverdagsrehabilitering.

Konsekvenser

Deltagerne angiver følgende konsekvenser ved anvendelse af forsøgsordningen:

Guidningen forsvinder	<p>Nogle borgere hjælper til med de opgaver, de kan – eventuelt ved at følge en andens handling. Når opgaven varetages uden for hjemmet (forsøgsordningen) forsvinder denne mulighed.</p> <p>Det betyder, at der er et mindre grundlag for at bibeholde borgerens selvhjulpethed og dermed hverdagsrehabiliteringen.</p>
Tillægsydelse forsvinder	<p>Når tøjvasken foregår som i forsøgsordningen, forsvinder en række tillægsydelse, som nogle borgere får i den traditionelle ordning (eksempelvis tænd maskine, hæng sengetøj op fordi det er for tungt).</p> <p>Det kan få flere forskellige betydninger. Eksempelvis kan det betyde, at borgeren ikke længere kan varetage de omkringliggende opgaver, og dermed grundlaget for mest mulig selvhjulpethed.</p> <p>Hvis tillægsydelse forsvinder, medfører det som udgangspunkt en faldende udgift for kommunen.</p>
Tillægsydelse kommer til	<p>Når tøjvasken foregår som i forsøgsordningen, kan det betyde, at borgeren har brug for tillægsydelse (eksempelvis klargøring og påplads-lægning) ud over selve forsøgsordningen.</p> <p>Det vil kunne øge grundlaget for mest mulig selvhjulpethed, hvis det kobles med guidning.</p> <p>Hvis borgeren visiteres til disse tillægsydelse, kan det betyde en øget udgift for kommunen.</p>
Det hjemlige forsvinder	<p>Når tøjvask foregår i hjemmet, har borgeren</p>

	<p>duften, lyden og det visuelle indtryk at ”holde sig til”. Det forsvinder helt under forsøgsordningen.</p> <p>Det betyder, at det som trækker hukommelsen også forsvinder. Det vanskeliggør således hverdagsrehabiliteringen.</p>
<p>Øget mængde af tøj, sengelinned, mv.</p>	<p>Mængden af tøj, sengelinned, vendelagener, dyner/puder er afhængig af ordningen. Hvis forsøgsordningen følges stringent skal vådt tøj først komme med næste vask – om op til 14 dage. Da sengelinned, mv. fylder rigtig meget, vil det være begrænset, hvad der kan komme med af almindelig tøj. Borgeren kan i visse tilfælde bevilges vask oftere, eller flere sække. <i>Hvis tøjet ligger i 14 dage opstår der lugtgener (afføring og urin).</i></p> <p>Alternativt skal borgeren selv sørge for det, hvilket betyder lavere udgift for kommunen.</p> <p>Der kan blive tale om øget udgift på andre områder (<i>eksempelvis bleer</i>), hvis kommunen bibeholder kadence.</p>

En af de største ulemper ved forsøgsordningen er oplevelsen af manglende fleksibilitet. Dette gælder både skaleringen (afhentningskadence og tøj mængde) og differentieringen (tillægsydelse) i borgernes behov.

En ulempe ved vaskeordning generelt er, at borgeren i lavere grad forbliver selvhjulpnen. Dette kan på længere sigt betyde øgede udgifter på andre områder (flere tryghedsbesøg, mere hjemmepleje, mv.), i det borgeren bliver mere inaktiv og ikke får den stimulering, der skal til for at fremme hverdagsrehabiliteringen i øvrigt.

Ved forsøgsordningen bliver denne ulempe mere udtalt, idet en stor del af de omkringliggende opgaver forsvinder (eksempelvis sortering, dosering af vaskemiddel, start af maskine, sammenlægning af tøj). Dermed er der risiko for, at en del af hverdagsrehabiliteringen (selvhjulpnen) forsvinder.

Forslag til fremtidig organisering af vaskeordning

Deltagerne foreslår, at visitationen fremover vurderer om den enkelte borger er stærk nok til at kunne anvende forsøgsordningen. Derved kan man fortsat tilbyde borgerne en helhedsorienteret indsats, når man alligevel er i hjemmet, og give borgerne en guidning i relevante tilfælde.

Derudover foreslår deltagerne, at man kan stille det som et krav, at borgeren har en vaskemaskine og tørremulighed i sin egen bolig, og helst i det plan som borgeren bevæger sig (oftest stueplan). Derved undgås ture, som kun foretages fordi, borgeren ikke kan bære tøjet (især kælder og fællesvaskerier i lejlighedskomplekser).

Deltagerne nævner at der er noget etisk forkert i at man kan blive nødt til at sige til borgeren at de ikke kan skifte tøj så tit, eller at de skal have urent tøj på hvis der ikke er mere rent tøj. Man kan jo bede borgeren om at købe mere tøj, men deres erfaring er at sådan fungerer det ikke altid, hvis borgeren er omkring de 90 år gammel.

På mødet drøftede deltagerne om der skulle gennemføres en registrering af omfanget af omkringliggende opgaver, som borgere ikke har ret til under forsøgsordningen – ”kan-services”. Denne registrering vil formentlig foregå i hele april måned. Derved kan man få et indtryk af, hvad det er for opgaver, hjemmeplejen varetager selv om borgeren ikke har ret hertil, men som de fagligt og menneskeligt anser for nødvendige.

